

Omgaan met onzekerheden in de aanbesteding

Toepassen van herzieningsclausule en open calculatie

Case

De ontwikkeling van zero emissie-voertuigen gaat hard. Om te anticiperen op toekomstige ontwikkelingen is het mogelijk om tijdens een contractperiode te investeren in zero emissie-voertuigen zonder dat heraanbesteden nodig is. Dit kan door het toepassen van herzieningsclausules en open calculatie. Hierdoor ontstaat er ruimte voor flexibiliteit, samenwerking en realistische kostenbeheersing. Deze case werkt de mogelijkheden en het toepassen van herzieningsclausules verder uit.

Toepassingsmogelijkheden voor herzieningsclausule

- **Onvoorziene kostenontwikkelingen:** zoals batterijprijzen of laadinfrastructuur.
- **Technische onzekerheden:** zoals beschikbaarheid ZE-rolstoelvoertuigen.
- **Ontwikkelingen in (gemeentelijke) laadinfra of netcongestie.**
- **Beleidsverschuivingen:** zoals versnelde ZE-doelstellingen.
- **Ontwikkelingen van (uniforme of multi-inzetbare) voertuigen,** belangrijk voor Publieke Mobiliteit.

Open calculatie betekent dat inschrijvers hun kostenstructuur transparant maken.

Voordelen voor gemeenten:

- Inzicht in kostprijscomponenten (TCO: Total Cost of Ownership).
- Mogelijkheid tot nacalculatie en bijstelling.
- Mogelijkheid tot beoordelen realiteitsgehalte inschrijftarieven (AMvB).
- Gelijk speelveld voor kleine en grote vervoerders.
- Inzicht in onder andere:
 - * Voertuigkosten: afschrijving en restwaarde ZE-voertuigen.
 - * Exploitatie: lonen, onderhoud, etc.
 - * Energie: elektriciteitsprijs en laadkosten.
 - * Overhead: ICT, planning en administratie.

Bron: Onderzoek VDVN onder opdrachtgevers, September 2024

Aanbevelingen

- **Formuleer herzieningsclausules concreet**
Leg exacte omschrijvingen en wijze van doorvoeren wijzigingen vast (bijvoorbeeld de relevante voorwaarden, proces, overleg en termijnen).
- **Overweeg mogelijke toepassingen van een herzieningsclausule**
Bijvoorbeeld: "indien de gemeente een laadplein realiseert met minimaal X laadpalen dan is inschrijver verplicht binnen drie maanden X extra ZE-voertuigen in te zetten."
- **Zorg voor een juridische toets bij specifieke en uitgebreide herzieningsclausules**
- **Bouw flexibiliteit in voor beleidswijzigingen en toekomstige lokale/landelijke ontwikkelingen**
Denk hierbij aan ontwikkelingen op het gebied van voertuigen (wet- en regelgeving) en laadinfra.
- **Pas open calculatie toe in bestek en contract**
Vraag in de aanbesteding om een transparante kostprijsopbouw en leg bijstelling/nacalculatie vast in het contract.
- **Bescherm kleine vervoerders**
Verplicht eerlijke betaling aan onderaannemers en monitor actief tarieven en marges.
- **Investeer in interne kennis**
Train contractmanagers/juristen op aanbestedingsrecht en calculatie en werk samen met (kennis)partners.
- **Plan realistisch en toekomstgericht**
Houd rekening met levertijden, infrastructuur en marktontwikkeling én bouw flexibiliteit in voor beleidsverschuivingen.
- **Trek samen met vervoerders op**
Formuleer een clausule die zowel marktwerking als duurzaamheid bevorderen.

Regiospecifieke voorbeelden

- **AVAN** heeft de herzieningsclausule toegepast bij contractverlenging: ZE-doelstellingen konden worden aangescherpt zonder heraanbesteding.
- In de regio **Midden-Brabant** is een aanpassing van het wagenpark verplicht bij wetwijzigingen.
- Bij **8 van de 11 onderzochte aanbestedingen** is sprake van herzieningsclausules gericht op wetwijzigingen ten aanzien van duurzaamheid (bijvoorbeeld wijziging gewicht voor rijbewijzen per 1 juli 2025).
- Een overzicht en relevante stukken zijn beschikbaar (zie [bijlage overzicht aanbestedingen](#)).

Aanvullende informatie

- [Paper: Herzieningsclausule en open calculatie](#)
- [Aanbestedingswet](#)
- [Overzicht aanbestedingen](#)
- [Factsheet Herzieningsclausule](#)

De wegbereiders

Op weg naar 100% Zero Emissie in 2030. VDVN ondersteunt gemeenten bij het behalen van dit ambitieuze doel. Om gemeenten te helpen met de knelpunten die zij ervaren, is de wegbereiders gestart.

Bij de wegbereiders koppelt VDVN een expert aan een gemeente met een specifiek vraagstuk. Het advies en de oplossing worden vervolgens gedeeld als best practice met alle gemeenten.

De wegbereiders is een initiatief van het ministerie van IenW en VDVN.

Meer weten? www.vdvn.nl/wegbereiders
Dit is een uitgave van VDVN - november 2025

